

Еден поглед на трипати “Авторски низ појавното”...

“Авторски низ појавното” 3 – Уметничко делување во природа, Ораов Дол–планина Кадиница, велешко, 2008–то лето, е континуитет на првиот настан реализиран на истата локација, во 2004 г. и вториот, реализиран 2005 г. како викенд престој во манастирот св. арх. Михаил, во Теово, велешко, сите во организација на Народен Музеј Велес.

Обидот да се дефинира и именува десетдневно престојување на група уметници на планина, нужно нè води кон искуствата на ликовните колонии, но “Авторски низ појавното” во, така именувано (по подолги дискусии крај огништето на Кадиница) и определено како уметничко делување во природа, произлегува од идејата да се престојува (домува) во природа, без определена обврска да се создава уметност, што всушност го акцентира самото престојување и очекуваните случувања како доволно уметност по себе.

Во групата што ги исцртувавме првичните контури на настанот (Спасе Перовски, сликар и директор на Народен Музеј Велес, како иницијатор; Небојша Вилиќ, историчар на уметноста; Томе Аџијевски, скулптор; и потписникот на текстов, скулптор), сметавме за доволно и сосема адекватно, проектноста на идејата да ја затвориме во самиот предизвик да се делува во природата од/со нејзините појавности, надвор од нашиот вообичаен урбан амбиент на живеење и практикување уметност, и тоа дека ни е неопходно само да ги документираме (фото, видео и аудио) случувањата, во изворна некорегрирана форма, за да ја задоволиме потребата од регистрирање и историска преносливост на создаденото, какво и да е тоа. Тоа не ги исклучуваше и секаквите форми на материјално создавање, по индивидуалновидување на учесниците, во секаква смисла, и разбирливо, од специфичната издашност на амбиентот, во кој се определивме да делуваме.

Идејата и суштините на проектните рамки и од нив произлезените уметнички претпоставки, континуирано досозреваа од деновите 2004–тата на Кадиница и би можело вака да се подредат:

- Манифестацијата е биенална
- Групата ја сочинуваат до 10 учесници
- Покрај ликовни уметници учествуваат и автори од другите уметности или другите области од културата што профилирале значајна изразност
- Престојот е во природа а сместувањето во шатори

- Организаторот не обезбедува материјали за работа
- Авторите имаат неограничена слобода на делување
- Настанот ќе биде документиран низ фото, видео и аудио материјал од случувањата
- Презентирањето на проектот ќе биде реализирано следната година по настанот, во галерија во Велес и Скопје
- Авторите одлучуваат за формата на презентирање на случувањата од настанот и продукцијата
- Авторите се поканети навремено да приложат дело за возможно презентирање на нивното делување
- Организаторот не финансира во реализација на делата
- Организаторот печати каталог или ЦД и друг пропаганден материјал
- Организаторот ја определува локацијата за настанот и ги обезбедува сите услови за престој на учесниците

Како еден од основачите и учесник на сите досегашни три настани, можам да подвлечам дека “Авторски низ појавното” е специфична состојба која во самата своја рамка го контекстуализира престојувањето на група уметници во природа, нивното дружење, запознавањето, откривањето и размената на мислења, и авторското изразување на индивидуалитети од блиски но различни области на делување, такашто самото живеење ја стекнува смислата на уметност. Тоа исклучително го мотивира поединецот на себенаоѓање во рамките на групата и во однос на несекојдневниот амбиент на домување и комуникација со импресивната појавност на околностите, што видно ја поткрева хиперсензитивноста на некаква, често не така очекувана изразност, понекогаш дури и вон контекстот на дотогашното индивидуално авторско искуство и делување. За мене, “Авторски низ појавното” е слободен простор за авторската љубопитност, простор на очекувања и исчекување, простор на размена на творечки енергии, простор на мирување и контемплација, простор за своевидно летање и вообразби, простор за изразување и реализација на специфични замисли, простор за дишење и впивање на природата, простор за полносно живеење рамно на самата уметност...

Станко Павлески

23.08.2009